

Годишен финансов отчет и доклад за дейността на

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД

за 2010 година

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД

Съвет на директорите (СД):

Председател на СД:

Пенка Кратунова

Член на СД:

Иван Димов

Член на СД:

Николай Борисов

Член на СД:

Васил Големански

Член на СД:

Калинка Кирова

Изпълнителен директор:

Иван Димов

Директор "Финанси и администрация":

Юлиян Динков

Главен счетоводител:

Галина Белева

Адрес на управление:

София, ул. Три уши 10, ет.4

Обслужващи банки:

Уникредит Булбанк АД

Първа инвестиционна банка АД

Обединена българска банка АД

Одитори :

АФА ООД

Съдържание

1. ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА	18 страници
2. ОДИТОРСКИ ДОКЛАД	3 страници
3. ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	48 страници

„ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР” АД

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

2010 г.

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
ПРАВНА РАМКА.....	5
ПРОМЕНИ В НАЦИОНАЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО.....	5
ПРОМЕНИ В ПРАВИЛНИКА НА ЦД АД.....	6
Годишно общо събрание на акционерите.....	7
МЕЖДУНАРОДНИ ОТНОШЕНИЯ.....	7
ПРОЕКТЪТ TARGET2-SECURITIES /T2S/.....	7
Взаимоотношения с други депозитарни институции.....	8
Европейски кодекс на поведение при клиринг и сетълмент.....	9
SWIFT.....	10
ISO 9001:2008.....	10
Други дейности.....	11
Търговия.....	11
УСЛУГИ ЗА ЕМИТЕНТИ И ОБСЛУЖВАНЕ НА КОРПОРАТИВНИ ДЕЙСТВИЯ.....	14
Обслужване на особени залози и други обезпечения.....	16
Информационна система.....	17
БЕЗВЪЗМЕЗДНИ УСЛУГИ ЗА ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ.....	18

Въведение

Настоящият отчет е разработен в съответствие с чл. 139, ал. 2 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа и чл. 48 от Наредба № 8 на Комисията за финансов надзор за Централния депозитар на ценни книжа. Той съдържа данни за дейността на „Централен депозитар“ АД /ЦД АД/. Отчетът дава информация за резултатите на ЦД АД през 2010 г., като са взети под внимание основните показатели за дейността, съпроводени със съответните анализи и изводи.

Отчетът дава основни очертания на тенденциите в развитието на капиталовия пазар, както и изпълнението на целите и приоритетите, съгласно Стратегията за развитие на ЦД АД, приета от Съвета на директорите на 23.12.2009 г. Стратегията за развитие на ЦД АД беше съгласувана от основните акционери на ЦД АД – Българска народна банка и Министерство на финансите с Комисията за финансов надзор, Асоциацията на банките в България, Българска асоциация на управляващите дружества, Асоциация на индустриския капитал, Асоциация на директорите за връзки с инвеститорите в България, Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници и Българската фондова борса. Въз основа на направеното съгласуване и организираните срещи с представители на изброените организации, ЦД АД насочи усилията си за реализацията на следните основни потребности на пазарните участници:

- Интегриране в европейските пазари и осъществяване на връзки с други депозитарни институции;
- Актуализация и преработване на програмното осигуряване;
- Разширяване на обхвата на предлаганите от ЦД АД услуги;
- Клирингова дейност;
- Въвеждане на SWIFT стандарт за комуникация.

Въвеждането на нови услуги, осъвременяването на програмното осигуряване и изграждането на международни връзки на ЦД АД са свързани и с текущото допълване и

актуализиране на Правилника на институцията, като завършваща и неотменима част от процеса по постигане на поставените цели.

ЦД АД започна реализацията на Стратегията си за развитие в условията на влошаваща се пазарна конюнктура. В тази връзка ЦД АД финансира със собствени средства разходите по установяване на връзка със SWIFT – сумите за включване и текущите разходи по поддържане на връзката, поддържането на сметка в чуждестранна депозитарна институция, както и разработването и усъвършенстването на информационната система. Приходи от въвеждането на новите услуги и дейности могат да се очакват на по-късен етап.

Целта на ЦД АД е да предложи съвременно европейско ниво на предоставяните услуги, без да налага допълнителни финансови разходи на участниците на капиталовия пазар или на своите акционери.

Правна рамка

1. Промени в националното законодателство

Основните промени в националното законодателство в областта на ценните книжа през 2010 г. се съдържат в Закона за изменение и допълнение на Закона за платежните услуги и платежните системи. Чрез него се осъществиха и промени и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа и в Закона за договорите за финансово обезпечение. Измененията имат за цел да въведат в българското законодателство изискванията на Директива 2009/44/EО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. за изменение на Директива 98/26/EО относно окончателността на сетьлмента в платежните системи и в системите за сетьлмент на ценни книжа и на Директива 2002/47/EО относно финансовите обезпечения по отношение на свързаните системи и вземанията по кредити, както и на Директива 2009/110/EО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/EО и 2006/48/EО, и за отмяна на Директива 2000/46/EО. Централен депозитар предложи своето становище в рамките на процедурата за междуведомствено съгласуване

по проекта на Закона за изменение и допълнение на Закона за платежните услуги и платежните системи, като включи предложениета си, съгласно Стратегията за развитие - бяха подгответи и предложени конкретни текстове за изменение и допълнение на нормативните актове в областта на ценните книжа във връзка с дейността на депозитара. Предложениета не бяха приети от вносителите на законопроекта.

Предвид участието на Централен депозитар в Работна група 26 „Финансови услуги“ към Съвета по европейски въпроси, текущо Централен депозитар предостави своите становища по следните законодателни инициативи на ниво Европейски съюз:

- Проект на законодателен акт относно правна сигурност на придобиването и разпореждането на ценни книжа;
- Проект на законодателен акт относно централните депозитари на ценни книжа;
- Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно извънборсовите деривати, централните съконтрагенти и регистрите на транзакции;
- Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно късите продажби и някои аспекти на суаповете за кредитно неизпълнение;
- Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 97/9/EО на Европейския парламент и на Съвета относно схемите за обезщетение на инвеститорите.

2. Промени в Правилника на ЦД АД

През 2010 г. бяха приети следните изменения и допълнения към Правилника на Централен депозитар:

- Прие се ново Приложение 34 /П/34/ „Извършване на замени на финансови инструменти“ към Правилника на ЦД АД. Процедурата влезе в сила от 01.02.2010 г.
- Прие се допълнение в Приложение 2 „Регистрации на емисии ценни книжа и регистрации на промени в регистъра на дружествата с безналични акции в ЦД АД“ към Правилника на ЦД АД, във връзка с процедурата по отписване на облигационна емисия от регистъра;
- Прие се допълнение в Приложение 16 „Сметки за маржин покупки и къси продажби“ към Правилника на ЦД АД;

- Прие се временна отмяна на таксата по т. 49 „Вписване на допълнителни обстоятелства по договор за залог“ от Тарифата на ЦД АД за периода от 01.05.2010 г. до 31.07.2010 г.;
- Бяха допълнени Приложения 17, 23 и 34 към Правилника със съответни текстове относно плащания по сделки, замяна на ценни книжа и зануляване на сметки за ценни книжа.

През отчетния период са приети и „Вътрешни правила за контрол и предотвратяване изпирането на пари на „Централен депозитар“ АД“, съгласувани с Дирекция „Финансово разузнаване“ на ДАНС.

3. Годишно общо събрание на акционерите

На 28 юни 2010 г. се проведе редовно годишно общо събрание на акционерите на ЦД АД, което прие следните решения:

- Прие доклада на Съвета на директорите за дейността на дружеството през 2009 г.
- Прие годишния финансов отчет на дружеството за 2009 г. и одиторския доклад на „БДО Акero“ ООД.
- Прие разпределението на превищението на приходите над разходите за счетоводната 2009 г. да се извърши в съответствие с чл. 132, ал. 2 от ЗППЦК, а именно половината от превищението на приходите над разходите да се отнесат във фонд „Резервен“, а останалата част – в Гаранционния фонд.
- Прие освобождаване от отговорност на членовете на Съвета на директорите за дейността им през 2009 г.
- Избра специализираното одиторско предприятие „АФА“ ООД да извърши одит и заверка на годишния финансов отчет на дружеството за 2010 г.
- Прие изменение и допълнение на Правилника на Арбитражния съд на Централен депозитар.

Решенията на общото събрание на акционерите са вписани в Търговския регистър при Агенция по вписванията.

Международни отношения

1. Проект TARGET2-Securities /T2S/

През 2010 г., ЦД АД анализира и попълни три въпросника, които бяха подгответи по инициатива на подгрупите, работещи по проекта и изпратени до централните депозитари на страните, възнамеряващи да се присъединят към T2S. В обхвата им са включени въпроси, свързани с предложените стандарти за обслужване на корпоративните действия, стандартите на ESSF/ECSDA* относно правилата за мачване на сътълмент инструкциите и разкриването на информация за инвеститорите и регистрирането на собствеността. Целта на тези проучвания е да се даде обща оценка за готовността на отделните депозитарни институции да покрият стандартите и изискванията на Евросистемата при участие в T2S.

ЦД АД не се е ангажирал с подписането на Меморандума за разбирателство, предложен от ЕЦБ през 2009 г., но продължава да следи развитието на проекта, работата на подгрупите към ЕЦБ по проекта, както и останалите инициативи в тази област.

2. Взаимоотношения с други депозитарни институции

През м. юни 2010 г. ЦД АД откри сметка за ценни книжа и парични средства в международната депозитарна институция CLEARSTREAM Banking Luxembourg /CBL/, част от Deutsche Börse Group. Това постави началото на бъдещи двустранни отношения между институциите, които ще допринесат за улесняване на достъпа на българските участници до международните капиталови пазари.

През м. октомври 2010 г. бе проведена среща с г-жа Барбара Розански, вицепрезидент и мениджър „Връзки с чуждестранни клиенти”, на която бяха обсъдени редица въпроси, засягащи оперирането и използването на откритата сметка.

Междуд временено, през годината ЦД АД проведе и редица срещи с представители на Eurobank EFG Bulgaria AD, действаща като агент на CBL за българския пазар. На проведените срещи беше споделен опит при работата с CBL във връзка с оперирането на сметка в международния депозитар (в т.ч. бяха засегнати въпроси, свързани с таксуването, данъчното облагане, обработка на корпоративните действия, разходите, които биха

---

* ESSF – European Securities Services Forum /Европейски форум за услуги за ценни книжа/

възникнали и др.) и бяха обсъдени различни варианти за осъществяване на оперативната комуникация и използване на сметката /вкл. и съвместно с Eurobank EFG Bulgaria AD/.

През първата половина на 2010 г. продължиха и консултациите по изграждане на директна връзка с полския депозитар KDPW. Беше организирана специална работна среща с представител на полската депозитарна институция и представители на ЦД АД, на която бяха обсъдени техническите и юридическите параметри на бъдещите отношения между двете институции. Подготвен и изпратен бе проект на договор за връзка между Централен депозитар и KDPW. В края на годината бяха получени предложенията и бележките на KDPW по юридическата част от договорното споразумение, както и беше осъществена първоначална комуникация между системите на двата депозитара чрез SWIFT съобщения. Междувременно през годината беше разменена кореспонденция на експертно ниво, касаеща всички аспекти на директната връзка.

3. Европейски кодекс на поведение при клиринг и сетълмент

Подписаният от ЦД АД през м. февруари 2007 г. Европейски кодекс на поведение при клиринг и сетълмент поставя определени изисквания, които ЦД АД следва и стриктно изпълнява. Съгласно принципите на Кодекса на поведение при клиринг и сетълмент, през м. май 2010 г. ЦД АД изготви два доклада за самооценка относно изпълнението и степента на съответствие с неговите изисквания:

- Доклад за самооценка, относно обособяването на услуги и водене на отделна счетоводна отчетност за всяка обособена услуга, въз основа на който да се установи дали услугите, които ЦД АД предоставя, са независими една от друга и клиентите могат да ползват дадена услуга, без да са задължени да закупуват друга услуга, както и дали всяка услуга се предлага на конкретно определена за нея цена. Докладът разяснява и приложената методология за отчитане на приходите от отделни групи услуги и разпределението на разходите за тяхното осъществяване. След заверка от независим външен одитор, докладът за самооценка, заедно с одитния доклад, е представен в Комисията за финансов надзор /КФН/;

- Общ доклад за изпълнение на изискванията, произтичащи от Кодекса за поведение.
Общий доклад оценява цялостното съответствие с изискванията, залегнали в Кодекса, съобразно трите принципа – ценова прозрачност, достъп и оперативна съвместимост и обособяване на услуги и водене на отделна счетоводна отчетност за всяка обособена услуга. Общий доклад е представен на ECSDA и Европейската комисия.

След изготвяне на докладите, ЦД АД публикува на интернет страницата си съобщение за съответствие с предписанията на Кодекса, т.нар. *Public Statement on compliance with the stipulations of the European Code of Conduct for Clearing and Settlement*. Във връзка с изпълнението на принципите, залегнали в Кодекса, през 2010 г. ЦД АД въведе промени в счетоводната система, които допринасят за цялостното съответствие на системата на институцията с изискванията, поставени в Кодекса.

4. SWIFT

С оглед изграждането на преки връзки с други европейски депозитари и необходимостта от обезпечаване на сигурността и надеждността при преноса на финансова информация, през м. април 2010 г. ЦД АД стана член на SWIFT, с което се осигури пълна съвместимост с другите участници на международния капиталов пазар. Проведена бе среща с представител на SWIFT, на която бяха обсъдени редица въпроси от техническо естество, касаещи оперирането на комуникацията със SWIFT и др. Въвеждането на SWIFT бе свързано и с процеса на преговори с полския депозитар KDPW, чиито представители настояваха за изграждане на връзка с ЦД АД в SWIFT среда.

5. ISO 9001:2008

Във връзка със сертифицирането по ISO през 2010 г. продължи поддържането и актуализирането на състоянието на Системата за управление на качеството. След извършване на поредния годишен одит от сертифициращата организация SGS United Kingdom Ltd Systems & Services Certification, сертификатът на ЦД АД HU08/3498 по ISO 9001:2008 бе подновен до 13.10.2011 г.

През 2010 г., ЦД АД подаде документи за кандидатстване по открита процедура за кандидатстване BG161PO003-2.1.08 „Покриване на международно признати стандарти” на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика” с проект „Повишаване на конкурентоспособността на ЦД АД в условията на интегриране на националните капиталови пазари в ЕС, чрез осигуряване на непрекъсваемостта и сигурността на информационните потоци и активи и сертифицирането спрямо ISO 27001:2005”. Финансирането, което ЦД АД би могъл да получи, съгласно изискванията на процедурата и конкретното проектно предложение би възлязло на 148 318 лв. При евентуалното изпълнение на проекта, ЦД АД ще може да осъществи сертифициране по ISO/IEC 27001:2005 - един от основните стандарти за информационна сигурност, внедряване на СУИС, съгласно стандарт ISO 27001:2005, включително сертификация на СУИС, съгласно същия стандарт, закупуване на IT оборудване /сървъри и софтуер/, допринасящи за ефективното внедряване на системата за управление.

6. Други дейности

През 2010 г. ЦД АД предостави информация по въпросници, изпратени от различни международни и европейски организации - ECSDA (European Central Securities Depositories Association), ANNA (Association of National Numbering Agencies), Асоциацията на глобалните попечители, също така предостави материали на БНБ във връзка с попълването на документ „Questionnaire for collecting information to depict the situation of payment and securities settlement systems worldwide”. Проведени бяха срещи с представители на JP Morgan Chase Bank, The Bank of NY Mellon, HSBC SSS Worldwide, Citibank N.A., State Street Bank and Trust и др., като срещите бяха в рамките на провеждания ежегоден преглед, от страна на организациите, на българския капиталов пазар и целта бе запознаването им с нововъведенията в дейността и организацията ЦД АД, както и представяне на предстоящи проекти .

Проведена беше и среща с г-н Дейвид Дикинсън, директор на международната организация за оценки и проучвания Thomas Murray, която ежегодно изготвя оценка за ЦД АД. Срещата бе в рамките на извършвания от Thomas Murray преглед /due diligence/ на

българския капиталов пазар, съгласно добрата практика и международните регуляторни изисквания.

За 2010 г. агенция Thomas Murray е дала оценка за нисък рисък „A” на ЦД АД.

През м. април 2010 г. съвместно с БФБ, ЦД АД организира и участва в едноседмичен семинар, на който бяха разгледани въпроси, свързани с деривативните финансови инструменти, както и редица съществени въпроси, засягащи развитието на капиталовия пазар в България.

Търговия

Въпреки индикациите за подобряване на икономическия климат и излизане на България от кризата, през 2010 г. не се осъществи очакваното съживяване на пазара. Нещо повече, съгласно статистиката, броят на реализираните сделки и прехвърляния през всяка от последните три години бележи спад с около 47%. В резултат на този регрес, стойностите на тези показатели се доближиха до нивата отпреди 7-8 години.

ПРЕХВЪРЛЯНИЯ / СДЕЛКИ			
ГОДИНА	БОРСОВИ	ИЗВЪНБОРСОВИ	ОБЩО
2008	398 012	31 150*	429 162
2009	207 244	9 577*	216 821
2010	111 858	8 559*	120 417

* Извънборсовите прехвърляния не включват трансферите от наследства, дарения и прехвърляния от собствена към клиентска подсметка при посредник

Вероятно причините за тази почти символична търговия не са само икономически, а и психологически – стресът от сриването на пазара през първите две години от икономическата и финансова криза все още подхранва страха на инвеститорите за мащабно участие на пазара. За разлика от 2008 г. и 2009 г., когато спадът в обемите на прехвърлените финансови инструменти беше съвсем малък, през 2010 г. този спад се наблюдава, както в търгуваните обеми, така и в броя на сделките и извършените прехвърляния.

ПРЕХВЪРЛЕНИ ЦЕННИ КНИЖА	
ГОДИНА	БРОЙ
2008	650 403 771
2009	612 531 163
2010	349 197 817

Единствено при сделките и плащанията с компенсаторни инструменти /КИ/ данните показват относителна стабилност - броят на сделките през 2010 г. е 4 423, докато през същия период на 2009 г. техният брой е бил 4 748. Подобен е и спадът при плащанията с КИ към държавни институции – 434 за 2010 г. срещу 469 за 2009 г.

При издадените дубликати на депозитарни разписки, също има незначителен спад, за разлика от броя на трансферите от наследства, където е регистриран скок от над 45%.

ГОДИНА	СДЕЛКИ С ОБЕКТ НА ТЪРГОВИЯ КИ	РЕГИСТРИРАНИ ПЛАЩАНИЯ С КИ КЪМ ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ	ТРАНСФЕРИ ОТ НАСЛЕДСТВА	ДУБЛИКАТ НА ДЕПОЗИТАРНА РАЗПИСКА
2008	6 719	793	2 643	13 720
2009	4 748	469	1 139	2 944
2010	4 423	434	1 685	2 882

За разлика от 2009 г., когато при търговията с права беше отчетен ръст от над 150%, за 2010 г. ситуацията е коренно различна. Броят на сключените сделки е близо шест пъти по-малък. При броя на прехвърлените права обаче, намалението е само 7%, видно от таблицата по-долу.

БОРСОВИ СДЕЛКИ ЗА ТЪРГОВИЯ С ПРАВА		
ГОДИНА	БРОЙ СДЕЛКИ	ПРЕХВЪРЛЕНИ ПРАВА /брой/
2008	1 110	21 252 279
2009	2 845	30 468 828
2010	491	24 708 181

Оптимизирането на разходите от страна на инвестиционните посредници, с цел преодоляване на последиците от икономическата криза и свития пазар продължи и през цялата 2010 г. Свиването на разходите засегна и плащанията към Фонда за компенсиране на инвеститорите, които членовете на депозитара правят регулярно на база обслужвани клиентски активи. Това обяснява и осезаемото увеличение на извършените през 2010 г. прехвърлянията на финансови инструменти от клиентски сметки към лични такива (връщане в регистър „А“).

Във връзка с тези прехвърляния и за улесняване на притежателите на финансови инструменти, чиито активи се връщат към регистър „А“, бе създадена възможност за автоматично издаване на депозитарна разписка при нареддане на такива трансфери.

Услуги за емитенти и обслужване на корпоративни действия

В сравнение с предходната 2009 г. се наблюдава намаление на постъпващите заявления за регистрации на нови емисии ценни книжа и заявления за изготвяне на справки от регистъра на дружествата, емитирали безналични финансови инструменти. За отчетния период са регистрирани 27 емисии акции, 13 емисии облигации, 9 договорни фонда. За 2009 г. цифрите са съответно 27 емисии акции, 20 емисии облигации, 16 договорни фонда.

Получени са заявления за обработване на 288 плащания по корпоративни действия. По-значимите регистрации за 2010 г. са:

- Процедурата по регистрация на емисия привилегирована акции на “ЕНЕМОНА” АД и решението за конвертиране на привилегирована акции в обикновени. За обслужване на подобна процедура в края на 2009 г. бе допълнено Приложение 2 /П02/ от Правилника на ЦД АД – “Регистрация на емисии ценни книжа и регистрация на промени в регистъра на дружествата с безналични ценни книжа”, с цел регламентиране начина на превръщане на един вид акции в друг;
- Процедурата по регистрация на емисия варанти на “ЕНЕМОНА” АД и “ИНВЕСТОР БГ” АД. За обслужване на подобна процедура бе допълнено Приложение 2, като допълнението се отнася за регистрацията на емисия варанти;
- Регистрация на емисията на дружество “ЕЛИТ – ПЕТРОЛ” АД;

- През отчетния период бяха извършени регистрации на промени в капитала на 100 емисии ценни книжа, като най-съществени от тях са:

Промяна на капитала на дружество “ОПТЕЛА - ЛАЗЕРНИ ТЕХНОЛОГИИ” АД, чрез вливане на други дружества, емитирали безналични финансови инструменти – “ЗММ-МЕТАЛИК” АД, “КОРПОРАЦИЯ УНИМАШ” АД и “УНИМАШ ИНДЪСТРИС” АД; промяна на капитала на дружество “ЕНЕРГОНИ” АД, чрез вливане на “РОЯЛ РЕКОРТС” АД и “РОЯЛ ИНВЕСТМЪНТ” АД и промяна на капитала на дружество „СОФАРМА ТРЕЙДИНГ” АД, чрез вливане на “СОФАРМА ЛОГИСТИКА” АД

Продължи работата по създаване на нови услуги за дружествата, емитирали безналични финансови инструменти и улесняване на достъпа им до тях, в това число:

- Създаде се възможност за експресно издаване на списък на акционерите по искане на дружеството, емитирано безналични финансови инструменти;
- Въведе се нов начин за комуникация с дружествата, емитирали безналични финансови инструменти при получаване на справки от регистъра чрез интернет страницата на ЦД АД при използване на универсален електронен подпись. Този нов начин на комуникация улесни достъпа до регистъра на ЦД АД и повиши сигурността;
- Изпращане на регулярна информация до емитентите за финансовите им задължения при получаване на справки от регистъра и информация за извършените плащания по облигационни емисии и плащания на дивиденти чрез системата на ЦД АД.

Размерът на изплатените чрез системата на ЦД АД дивиденти за 2010 г. е приблизително същата сума като тази през 2009 г. Увеличила се е сумата на изплатените лихви и главници по облигационни емисии в сравнение с предходната година.

През 2010 г. са присвоени 111 броя ISIN, като техния брой през 2009 г. е бил 104.

ЦД АД предприе действия за актуализиране на данните за дружествата, емитирали безналични финансови инструменти в съответствие с вписаните обстоятелства в Търговския регистър. Актуализирането на данните на дружествата, емитирали безналични

финансови инструменти създаде правна сигурност за събирането и заплащането на задълженията им към депозитара.

Във връзка с разработването на новата информационна система на ЦД АД, бяха проведени редица тестове за проверка на функционалността на модулите.

Обслужване на особени залози и други обезпечения

Дейността по обслужване на особени залози се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за особените залози, Правилника за устройството и дейността на Централния регистър на особените залози към Министерството на правосъдието, Закона за договорите за финансови обезпечения и Правилника на ЦД АД.

В края на м. април 2010 г., Съветът на директорите взе решение за предоставяне на възможност за период от три месеца, клиентите на ЦД АД да вписват допълнителни обстоятелства по вече вписаните особени залози върху финансови инструменти, с оглед уточняване на сметките по тях. Това уточняване би създало възможност за изготвяне на детайлна справка за инвестиционните посредници с точния брой на финансовите инструменти, вписани като особен залог по сметки при тях. За съжаление за този период бяха отразени само две вписвания на допълнителни обстоятелства. Сравнението на броя на извършените вписвания в регистъра, с тези от 2009 г., показва драстично намаляване на броя на вписаните залози - с 44%.

През 2010 г. са извършени 9 вписвания на финансови обезпечения, докато броят им през 2009 г. е бил едва 4.

Наблюдава се повишен интерес към публичния регистър на особените залози. Издадените удостоверения за вписани тежести достигнаха 180 броя, при 165 за 2009 г. Съвсем незначително е увеличен и броят на вписани запори: през 2009 г. са регистрирани 341 вписвания, през 2010 г. – 364.

Общият брой на вписванията на промени в особените залози, също е изключително нисък – 7. Броят на вдигнатите запори е на равнището от 2008 г.

Информационна система

През 2010 г. ЦД АД продължи работата по усъвършенстване на информационната система в изпълнение на заложените цели в Стратегията за развитие на ЦД АД.

Развитието на информационната система и внедряването на нови модули се съгласува текущо с участниците на пазара /представители на организациите на инвестиционните посредници/ и има за непосредствена цел в пълна степен да отговори на техните изисквания и потребности.

- Внедрен е модул за прехвърляне на ценни книжа от клиентска сметка при инвестиционен посредник към собствена сметка на клиент /връщане към регистър “А”/;
- Разшири се обхватът на справките, които могат да бъдат поръчани и получавани от емитентите чрез официалната web страница на ЦД АД;
- Приключи работата по замяна на издаваните от ЦД АД цифрови сертификати за достъп до информационната система с универсален електронен подпись по смисъла на Закона за електронния документ и електронния подпись /ЗЕДЕП/;
- Реализира се програмното обезпечаване на свързаност със SWIFT през „БАНКСЕРВИЗ“ АД /правоприемник „БОРИКА-БАНКСЕРВИЗ“ АД/;
- Разработен е модул за генериране на кредитни известия към счетоводната система на ЦД АД;
- Разработен е модул за приключване на сделки, склучени на нерегулиран пазар, след приключване на процеса на сравняване и установяване на еднаквост на реквизитите /matching/ на съобщенията за сделките.

Във връзка с пристите „Вътрешни правила за контрол и предотвратяване изпирането на пари на „Централен депозитар АД“ и съгласуваните с Дирекция „Финансово разпознаване“ на ДАНС критерии, е разработен модул за структуриране и трансфер на необходимите данни.

Разработка се и софтуер за автоматична обработка на заявките за справки, подавани от частните съдебни изпълнители /ЧСИ/.

В изпълнение на заложените цели в Стратегията за развитие, ЦД АД прие за тестване приложния софтуер за всички модули от разработваната нова информационна система на ЦД АД. Новите функционалности на системата отговарят на потребностите на пазара и допринасят за покриване на стандартите за техническа и оперативна съвместимост с депозитарните институции на Европейския съюз.

Безвъзмездни услуги за държавни институции и органи на съдебната власт

Независимо, че ЦД АД функционира в пазарна среда и заплаща по пазарни цени всички материали и услуги, необходими за неговото нормално функциониране, като не ползва държавна субсидия за своята дейност, институцията е натоварена със значителен по обем работа, свързана с обработката и безвъзмездното предоставяне на информация и услуги за редица държавни органи и органи на съдебната власт.

Противно на тенденцията на затихваща пазарна активност,исканията за предоставяне на справки и данни от регистъра на ЦД АД бележат стабилен ръст, особено от страна на ЧСИ.

ИЗГОТВЕНА БЕЗВЪЗМЕЗДНО ИНФОРМАЦИЯ И ПРЕДОСТАВЕНИ БЕЗВЪЗМЕЗДНИ УСЛУГИ

	ДЪРЖАВЕН СЪДЕБЕН ИЗПЪЛНИТЕЛ	ЧАСТЕН СЪДЕБЕН ИЗПЪЛНИТЕЛ	КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР	АДВ / НАП	АГЕНЦИЯ ЗА ПРИВАТИЗАЦИЯ И СЛЕДПР. КОНТРОЛ	ДРУГИ*	ОБЩО
2008	83	636	473	73	41	2 843	4 149
2009	218	2 472	321	69	439	2 620	6 139
2010	509	3 470	274	369	117	3 303	8 042

*МВР, Прокуратура, Следствие, съдилища, частни лица, юридически лица

Стойността на предоставените по този ред услуги по Тарифата на ЦД АД, действаща през 2010 г. , би възлязла на около 500 000 лв.

Настоящият доклад е приет на 25 март 2011 г. от Съвета на директорите.

ОДИТ
ФИНАНСИ
СЧЕТОВОДСТВО
ДАНЪЦИ
ПРАВО

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложния финансов отчет на Централен Депозитар АД (Дружеството), включващ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2010 година, отчета за всеобхватния доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения и информация.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Комисията на Европейския съюз, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството по негова преценка определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или грешка.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие със

Закона за независимия финансов одит и професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избранныте процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се е дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че получените от нас одиторски доказателства представляват достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Mнение

По наше мнение, финансовият отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2010 година, както и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Комисията на Европейския съюз.

Доклад върху други правни и регуляторни изисквания

Годишен доклад за дейността на Дружеството по изискванията на Закона за счетоводството (чл. 33)

В съответствие с изискванията на българския Закон за счетоводството (чл. 38, пар. 4), ние сме се запознали с годишния доклад на ръководството за дейността на Дружеството за отчетната 2010 година. Този доклад не представлява част от годишния му финансов отчет за същия период.

Отговорността за изготвянето на този годишен доклад за дейността с дата 25 март 2011 година се носи от ръководството на Дружеството. Историческата финансова информация, представена в годишния доклад за дейността, съответства във всички съществени аспекти на информацията, представена и оповестена във финансовия отчет на Дружеството към 31 декември 2010 година, изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Комисията на Европейския съюз.

АФА ООД

АФА ООД

Регистрирано специализирано одиторско предприятие

Рени Георгиева Йорданова
Управител

Валя Йорданова *Йорданова*
Регистриран ДЕС, отговорен за одита

28 март 2011 година
ул. "Оборище" 38
гр. София 1504, България

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2010 ГОДИНА

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕННИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО	8
3. ПРИХОДИ	29
4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА	29
5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ И КОНСУМАТИВИ	30
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	30
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	31
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	31
9. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	32
10. МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	32
11. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	33
12. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ	33
13. ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ	34
14. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	35
15. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	36
16. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ	36
17. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	38
18. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ТРЕТИ ЛИЦА	39
19. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ	39
20. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ГАРАНЦИОНЕН ФОНД	40
21. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	40
22. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	40
23. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	47

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
 за годината, завършваща на 31 декември 2010 година

	Приложения	2010 BGN '000	2009 BGN '000
Приходи от дейността	3	1,920	2,173
Други доходи от дейността	4	11	15
Разходи за материали	5	(22)	(22)
Разходи за външни услуги	6	(464)	(499)
Разходи за персонала	7	(1,100)	(1,101)
Разходи за амортизация	10, 11	(41)	(131)
Други разходи за дейността	8	(113)	(115)
		<u>191</u>	<u>320</u>
Финансови приходи	9	200	266
Нетна печалба за годината		391	586
Други компоненти на всеобхватния доход		-	-
Общо всеобхватен доход за годината		391	586

Приложението на страници от 5 до 48 са неразделна част от финансовия отчет.

Изпълнителен директор:

Иван Димов

Директор "Финанси и администрация":

Юлиян Динков

Началник отдел Счетоводен (съставител):

Галина Белева

28 март 2011 г.

* променен формат

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
към 31 декември 2010 година

АКТИВИ	Приложения	31 декември 2010	31 декември 2009
		BGN '000	BGN '000
Нетекущи активи			
Машини и оборудване	10	23	47
Нематериални активи	11	39	3
Инвестиции на разположение и за продажба		2	2
		64	52
Текущи активи			
Търговски вземания	12	85	18
Други текущи активи	13	27	13 *
Парични средства и парични еквиваленти	14	5,415	5,641 *
		5,527	5,672
ОБЩО АКТИВИ		5,591	5,724
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ			
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен акционерен капитал		1,000	1,000
Резерви		3,142	2,555 **
Неразпределена печалба		391	586
	15	4,533	4,141
ПАСИВИ			
Нетекущи задължения			
Задължения към персонала при пенсиониране	16	18	-
		18	-
Текущи задължения			
Търговски задължения	17	84	101
Задължения към трети лица	18	796	1,289
Задължения към персонала и социалното осигуряване	19	112	116
Задължения по Гаранционен фонд	20	24	25 **
Други текущи задължения	21	24	52
		1,040	1,583
ОБЩО ПАСИВИ		1,058	1,583
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		5,591	5,724

Приложението на страници от 5 до 48 са неразделна част от финансия отчет.

Финансовият отчет на страници от 1 до 48 е одобрен за издаване от Съвета на директорите и е подписан от него име на 25 март 2011 г. от:

Изпълнителен директор:

Директор "Финанси и администрация":

Иван Димков
 Юлиян Димков
 Галина Белева

Началник отдел Счетоводен (съставител):

* променен формат
 ** рекласификация

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
 за годината, завършваща на 31 декември 2010 година

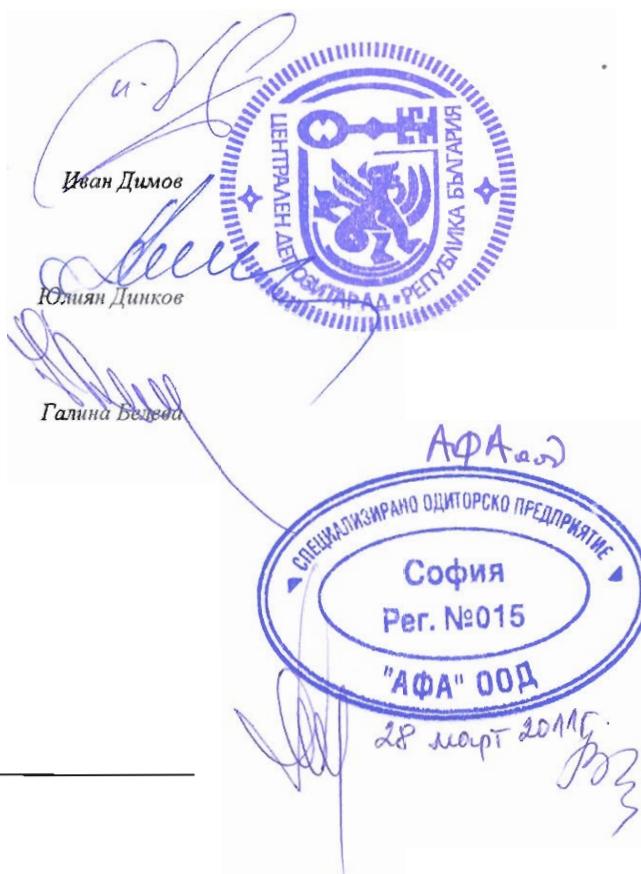
	Приложения	2010 BGN'000	2009 BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност			
Нетна печалба за годината		391	586
Амортизация		41	131
Други непарични обекти		37	53
Приходи от лихви по предоставени срочни депозити в банки с инвестиционна дейност		<u>(200)</u>	<u>(266)</u>
<i>Парични потоци от оперативната дейност преди промени в оборотния капитал</i>		<u>269</u>	<u>504</u>
<i>Промени в активите и пасивите, участващи в оперативна дейност:</i>			
(Увеличение)/намаление на търговски и други вземания		(89)	40
(Намаление)/увеличение на търговски и други задължения		<u>(553)</u>	<u>600</u>
Нетен паричен поток (използван в)/от оперативната дейност		<u>(373)</u>	<u>1,144</u>
Парични потоци за инвестиционна дейност			
Покупки на оборудване и програмни продукти		(53)	(6)
Постъпления по получени лихви по предоставени срочни депозити в банки с инвестиционна цел		<u>197</u>	<u>313</u>
Нетни парични потоци от инвестиционната дейност		<u>144</u>	<u>307</u>
Нетно (намаление)/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти		<u>(229)</u>	<u>1,451</u>
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари		5,607	4,156
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	14	<u>5,378</u>	<u>5,607</u>

Приложението на страници от 5 до 48 са неразделна част от финансовия отчет.

Изпълнителен директор:

Директор "Финанси и администрация":

Началник отъдел Счетоводен (съставител):

* променен формат

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
 за годината, завършваща на 31 декември 2010 година

Примечания	Основен акционерен капитал	Законови резерви	Специфичен законов резерв (Гаранционен фонд) **	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Сaldo на 1 януари 2009 година (оригинално отчетено)	15	100	1,429	1,488	561
Корекции от предходни периоди		-	-	(23)	-
Сaldo на 1 януари 2009 година (коригирано)		100	1,429	1,465	561
<i>Промени в собствения капитал за 2009 година:</i>					
Разпределение на печалбата за 2008 година		-	281	280	(561)
* резерви		-	281	280	(561)
Общ всеобхватен доход за годината		-	-	586	586
Емисия на бонус акции		900	(900)	-	-
Други изменения в собствения капитал		-	-	2	2
Сaldo на 31 декември 2009 година (оригинално отчетено)		1,000	810	1,770	586
Корекции от предходни периоди		-	-	(25)	-
Сaldo на 31 декември 2009 година (коригирано)	15	1,000	810	1,745	586
<i>Промени в собствения капитал за 2010 година:</i>					
Разпределение на печалбата за 2009 година		-	293	293	(586)
* резерви		-	293	293	(586)
Общ всеобхватен доход за годината		-	-	391	391
Други изменения в собствения капитал		-	-	1	1
Сaldo на 31 декември 2010 година	15	1,000	1,103	2,039	391
					4,533

Приложенията на страници от 5 до 48 са неразделна част от финансовия отчет.

Изпълнителен директор:

Иван Димов

Юлиян Динков

Директор "Финанси и администрация":

Галина Белева

Началник отъдел Счетоводен (съставител):

АФА ОД
Специализирано щиторско предприятие
София
Рег. №015
"АФА" ООД

28 март 2011 г. йоз -

* променен формат

** рекласификация

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Централен депозитар АД е търговско дружество, създадено през 1996 г. за поддържане на националната регистрационна система и система за сетьлмент корпоративни безналични ценни книжа. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. София, ул. „Три уши“ № 10 и е регистрирано от Софийски градски съд с решение № 1/29.08.1996 г. фирмено отделение по фирмено дело № 109211 по описа за 1996 г.

1.1. Собственост и управление

Централен депозитар АД (Депозитарът) е непублично акционерно дружество. Към 31 декември 2010 г. капиталът на дружеството е разпределен в 10,000 броя безналични поименни акции с номинална стойност на една акция - сто лева. С решение на Общото събрание на акционерите, проведено на 22.06.2009 година, на основание чл. 246, ал.4 от Търговския закон, капиталът на дружеството е увеличен от 100,000 лева на 1,000,000 лева чрез увеличение на номиналната стойност на една акция от 10 лв. на 100 лв. Увеличението на капитала е с част от средствата във фонд „Резервен“.

Разпределението на акционерния капитал е:

	31/12/2010 % участие	31/12/2009 % участие
• Държавата чрез:		
Министерство на финансите	21.90%	21.90%
Агенция за приватизация и следприватизационен контрол	1.80%	1.80%
Българска народна банка	20.00%	20.00%
• Банки	38.41%	38.41%
• Инвестиционни посредници	7.75%	8.76%
• Други	10.14%	9.13%
	100.00%	100.00%

Акционер в Централен депозитар не може да притежава пряко или чрез свързани лица повече от 5 на сто от неговите акции. Това ограничение не се прилага по отношение участието на Министерството на финансите; Българска народна банка; регулирани пазари, съответно пазарни оператори в случаите, когато са различни лица от регулирани пазари; чуждестранни депозитарни и клирингови институции.

Поради възложените специфични функции (Приложение № 1.2.) Централният депозитар има специфики в своя правен статут. За Депозитара не се открива производство по

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

несъстоятелност, както и не може да бъде прекратен само въз основа на решение на Общото събрание.

Дружеството не формира печалба за целите на данъчното облагане и за разпределение в полза на акционерите си (т.е. не разпределя дивиденти).

Централен депозитар АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите. Към 31.12.2010 г. Съветът на директорите е в състав:

- Пенка Кратунова – председател;
- Иван Димов – член;
- Николай Борисов – член;
- Милена Бойкова – член;
- Калинка Кирова – член.

Към датата на приемане на отчета Съветът на директорите е в състав:

- Пенка Кратунова – председател;
- Иван Димов – член;
- Николай Борисов – член;
- Васил Големански – член;
- Калинка Кирова – член.

Дружеството се представлява от Иван Димов - изпълнителен директор.

Към 31.12.2010 г. общият брой на персонала в дружеството е 26 служители (31.12.2009 г.: 25 служители).

1.2. Предмет на дейност

Централният депозитар поддържа националната регистрационна система за безналични ценни книжа и осъществява:

- регистриране на безналични ценни книжа и на прехвърляния на безналични ценни книжа, както и съхранение и поддържане на данни за безналични ценни книжа чрез откриване и водене на сметки на техните еmitенти и притежатели;
- клиринг и сетълмент на сделки с безналични ценни книжа, включително водене на парични сметки и извършване на плащания във връзка с тези сделки;
- администриране на безналични ценни книжа, включително водене на книга на притежателите на безналични ценни книжа, разпределение на дивиденти, лихви и други плащания;
- регистриране на особени залози върху безналични ценни книжа;
- блокиране и деблокиране на безналични ценни книжа;
- предоставяне на други предвидени в неговия правилник услуги

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

Централният депозитар осигурява ефективно функциониране на националната регистрационна система за безналични ценни книжа в условията на надеждност и сигурност при осъществяване на сделките и съхраняване на информацията, както и пълна прозрачност на условията по предлаганите от него услуги.

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството за периода 2008 – 2010 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2008	2009	2010
БВП в млн. лева	69,295	68,322	70,474
Реален растеж на БВП	6.20%	-5.50%	0.20%
Инфляция в края на годината	7.80%	0.6%	4.5%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.3368	1.4055	1.4779
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.3873	1.3641	1.4728
Безработица (в края на годината)	6.27%	9.13%	9.24%
Основен лихвен процент в края на годината	5.77%	0.55%	0.18%

източник БНБ

* предварителни данни за 2010 г.

1.4. Ефектите от финансовата криза през периода 2008 - 2010 г. и предприетите мерки от дружеството

Финансовата криза се отрази негативно върху активността на капиталовия пазар, респективно на обема на реализираните от Депозитара услуги. Негативната тенденция се наблюдава в следните основни направления:

- намаление на обема на борсовата търговия;
- увеличаване на броя на инвестиционните посредници, които доброволно прекратяват дейността си;
- трудности при обслужване на плащанията по облигационни емисии;
- намаляване като цяло възможностите на дружествата за изплащане на дивиденти;
- увеличаване на активността на съдебните изпълнители за принудително събиране на вземания;
- предприемане на определени действия за оптимизиране на непреките оперативни разходи по основната дейност.

Допълнително, Депозитарът е стартирал инвестиране на значителни ресурси в обновяването на информационната си система и установяване на директна връзка с международна депозитарна институция.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1.База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Централен депозитар АД (Депозитарът) е изгoten в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2010 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2010 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Тези стандарти и тълкувания включват:

- *Подобрения в МСФО (м. април 2009 г.) - подобрения в МСС 1, 7, 17, 18, 36, 38 и 39, както и МСФО 2, 5, и 8, и КРМСФО 9 и 16 (основно в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г.).* Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност в правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията. Тези промени не са оказали съществено влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството, освен прецизиране на използваната терминология и разширяване на оповестяванията и/или въвеждане на нови такива – по отношение на: а) класификация на конвертируемите инструменти като нетекущи и текущи; б) класификация на разходите за придобиване на активи като инвестиционна дейност в ОПП; в) разделна класификация на лизинга при имоти, които съдържат земя и сграда; г) прецизиране на критериите за определяне на брутна или нетна база при признаване на приходите; д) третирането на санкциите за предплащане на заеми като тясно свързани внедрени деривативи с определени изключения; е) допълнения по отношение на обекта за тестване на обезценка на репутация; ж) промени по отношение на нематериалните активи, внедрени инструменти и операции с плащания с акции, които промени са свързани с промените на МСФО 3; з) конкретизиране на оповестяванията относно: нетекущите активи, държани за продажба (само по МСФО 5), и сегментите – докладване

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИЩНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

на оценката за печалбата или загубата на съответния сегмент, а за активите, пасивите и приходите – ако регулярно се подава такава информация на главното лице, вземащо решение.

Ръководството е направило проучване и е определило, че останалите промени не са оказали съществено влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството:

- *МСФО 3 (променен) Бизнес комбинации и свързаните с него промени в МСС 27, МСС 28, МСС 31, МСС 21 и МСФО 7 (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. или от 01.01.2010 г.).* Основните промените в стандарт МСФО 3 са свързани с: а) разширяване на определението на “бизнес”, което вероятно би довело да разширяване на обхвата на придобиванията, третирани като бизнес комбинации; б) оценяването на малцинственото (неконтролиращото) участие, по справедлива стойност или съгласно дела му в признатите нетни активи на придобитото предприятие, и представянето на сделките с него; в) третирането на разходите по придобиванията – обичайно те ще се третират като текущи разходи към датата на извършването им; г) признаването и оценяването на частта от цената на придобиването под условие и ефектите от нейните последващи промени; д) оценяване на предишни дялове в придобиваното дружество по справедлива стойност при поетапното придобиване и третиране на ефектите в текущите печалби и загуби за периода на придобиване; е) третирането на ефектите от уреждането на определени отношения и сделки от преди придобиването на предприятието. Основните промени в МСС 27 са свързани с новото третиране на операциите по промени на дела на дружеството - майка в капитала на дъщерно дружество, без да има придобиване или загуба на контрол – такива операции се третират като капиталови сделки между собственици(акционери) в качеството им на собственици (акционери). Поради това последните не водят до отчитане на репутация или респ. на печалби или загуби, а само до движение в капиталовите компоненти. И обратно, признаването на репутация и консолидиране на нетни активи по справедлива стойност, и респ. на печалби и загуби - с отписване на консолидирани нетни активи се извършва само при придобиване и респ. загуба на контрол. Аналогични промени са направени и в МСС 28 във връзка с промяна на дела на инвеститора – от или към дял в асоциирано дружество към или от дял в дъщерно дружество.
- *МСФО 2 (променен) Плащане на база акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г.).* Промяната е свързан с уточняване на обхвата и груповите операции базирани на акции, уреждани в парични средства;
- *МСС 39 (променен) Финансови инструменти: Признаване и оценяване (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г.)* – относно хеджирани позиции отговарящи на условията. Направената промяна пояснява, че е разрешено предприятие да даде предназначение на част от

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

промените в справедливите стойности или на паричните потоци на даден финансов инструмент като хеджиран обект;

- *KPMСФО 9 (променено) Повторна оценка на внедрените деривативи и МСС 39 (променен) Финансови инструменти: Признаване и оценяване Внедрени деривативи (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - приет от ЕК за от 01.12.2009 г.). Направената промяна установява, че предприятие следва да прецени дали внедрен дериватив трябва да бъде отделен от основния договор, когато то рекласифицира един хибриден финансов актив извън категорията "отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата". Тази преценка трябва да бъде направена на база обстоятелствата, които съществуват не по-късно от на датата, на която предприятието е станало за първи път страна по договора и датата на значителна промяна в договора, която засяга съществено паричните потоци по него. Ако деривативът не би могъл да бъде надеждно оценен, целият хибриден инструмент трябва да остане класифициран в категорията "отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата";*
- *KPMСФО 12 Договори по концесионни услуги (в сила за годишни периоди от 01.01.2008 г.- прието от ЕК за 2009/2010 г.). Това тълкуване се прилага за договори, при което дружество-оператор от частния сектор участва в изграждането, финансирането, оперирането и поддържането на инфраструктурата, предназначена за услуги от публичния сектор;*
- *KPMСФО 15 Споразумение за изграждане на недвижими имоти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г. - прието от ЕК за от 01.01.2010 г.). Това тълкуване дава пояснения кога и как приходите и разходите от продажба на недвижими имоти следва да бъдат признати, в случай че споразумението между купувач и строител е сключено преди изграждането на имота да е приключило, вкл. по различните случаи и схеми на приложението на МСС 11 и МСС 18;*
- *KPMСФО 16 Хеджиране на нетната инвестиция в чуждестранна дейност (в сила за годишни периоди от 01.10.2008 г. - прието от ЕК за от 01.07.2009 г.). Това тълкуване дава пояснения относно хеджирането на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, като най-вече съдържа насоки за идентифициране на валутните рискове за квалифицирането на счетоводно отчитане на хеджирането на нетната инвестиция, както и как дружеството да определи сумата на печалбите и загубите, свързани с нетната инвестиция и с хеджирация инструмент, за целите на признаването ѝ при освобождаването от инвестицията;*
- *KPMСФО 17 Разпределение на непарични активи към собствениците (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - прието от ЕК за от 01.11.2009 г.). Това тълкуване дава пояснения относно признаването на задължение за дивидент и неговата оценка, особено. Когато е предвидено разпределението да става чрез непарични активи;*

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

- *KRMСФО 18 Трансфер на активи от клиенти (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - приемто от ЕК за от 01.11.2009 г.).* Това тълкуване дава пояснения за счетоводното третиране на получавани активи от предприятия в сектора на комунални услуги (ютилити) от техни клиенти или трети лица, които осигуряват достъп до и услуги свързани със снабдяване с газ, вода, ток и др. подобни. Тези активи са получавани във връзка с осигуряването на достъп или снабдяването с такъв тип услуги/стоки.

Счетоводната политика на дружеството за финансовата 2010 година включва за по-ранно приложение променения стандарт *MCC 24 Оповестявания за свързани лица (в сила за годишни периоди от 01.01.2011 г. – прием от ЕК)*. Промените са насочени към подобряване на определението за обхвата и типовете свързани лица, както и въвеждат по-специфично правило за частично изключение от пълно оповестяване по отношение на свързани лица – държавни органи от международно, национално и местно ниво и други предприятия – тяхна собственост – отношения на свързаност, разчети и сделки с тях. Ефектите от това приложение са оказали основно влияние върху счетоводната политика, обхвата и подхода на оповестяванията в отчетите на дружеството относно сделките със свързани лица и разчетите с тях, които свързани лица са с държавно участие в собствеността.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2010 г., няколко стандарти, променени стандарти и тълкувания, които не са били приети за по-ранно приложение от дружеството. Едни от тях са приети за действащи за 2010 г., но за годишни периоди, започващи след 1 януари 2010 г., а други – за годишни периоди, започващи на и след 1 януари 2011 г. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството за следващи периоди:

Приети за периоди, започващи поне на 1 януари 2011 г.

- *МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – не е прием от ЕК).* Новият стандарт замества части от MCC39, като установява принципи, правила и критерии за класификация и оценка на финансовите активи, вкл. хиbridните договори. Той въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъда правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи, като се въвеждат две основни групи и resp. типа оценки – по амортизируема и по справедлива стойност. Ръководството е направило проучване и е определило, че тези промени чрез новия стандарт оказват влияние върху счетоводната политика и върху финансовите активи, операциите с тях и резултатите на дружеството относно оценката на търговските вземания;

• *Подобрения в МСФО (май 2010 г.) - подобрения в МСС 1, 27, 34, МСФО 1, 3 и 7, и КРМСФО 13 (сила за годишни периоди от 01.01.2011 г. (или 01.07.2010 г.) – приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност в правилата на приложение и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията. Ръководството е направило проучване и е определило, че тези промени биха могли евентуално в бъдеще да оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на: а) представянето на анализа на другите компоненти на всеобхватния доход (по видове – в отделно приложение); б) качествените оповестявания по финансовите инструменти наред с количествените и оповестяванията относно кредитния риск и държаното обезпечение. Ръководството е направило проучване и е определило, че тези промени не оказват съществено влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството.*

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2010 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството:

A. Приети за периоди, започващи след 1 януари 2010 година

- *МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне (в сила за годишни периоди от 01.02.2010 г. – прието от ЕК за от 01.02.2010 г.) – относно класификация на емитирани права. Промяната е направена, за да внесе пояснение в третирането на права, опции и варианти за придобиване на фиксиран брой от инструменти на собствения капитал на предприятие за фиксирана сума в каквато и да е валута като инструменти на собствения капитал при условие, че те се предлагат pro rata на всички съществуващи собственици на същия клас недеривативни инструменти на собствения капитал.*
- *КРМСФО 19 Погасяване на финансови пасиви с инструменти на собствения капитал (в сила за годишни периоди от 01.07.2010 г. – прието от ЕК за от 01.07.2010 г.). Това тълкуване дава пояснения за счетоводното третиране на операции, свързани с изцяло или частично погасяване на финансови задължения към кредитори чрез издаване на инструменти на собствения капитал на предприятието-дълъжник – оценка на инструментите на собствения капитал като насрещно възнаграждение и третиране на получените разлики между оценката им и тази на финансовия пасив, определени ограничения на приложение.*

Б. Приети за периоди, започващи поне на 1 януари 2011 година

- *MCC 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2012 г. – не приет от ЕК).* Промяната е свързана с изрично пояснение, че оценката на отсрочените данъци (актив или пасив), свързани с определен основен актив, следва да се направи през призмата на очакването и намеренията на съответното предприятие как ще възстановява инвестираните средства в балансовата стойност на този актив – чрез продажба или през продължаваща употреба. Конкретни правила са дадени в случаите на нетекущи активи, преоценени по реда на MCC 16, както и за инвестиционните имоти, оценявани по справедлива стойност, вкл. придобити по реда на бизнес-комбинации. ПКР 12 е инкорпориран в MCC 12, поради което е отменен с датата на влизане в сила на промяната в MCC12;
- *КРМСФО 14 (променено) Предплащания по минимални изисквания за фондирание по MCC 19 (в сила за годишни периоди от 01.01.2011 г. – прието от ЕК за от 01.01.2011 г.)* Промяната е свързана с пояснения за определяне на съществуващата икономическа изгода като намаление в бъдещите вноски при двата случая, при наличие или не на изискване минимално фондирание за вноски, свързани с бъдеща трудова услуга (стаж);
- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно трансфер финансови активи (в сила за годишни периоди от 01.01.2011 г. – не е приет от ЕК).* Тези промени са свързани с разширяване на изискванията за оповестяване на данни относно трансфериирани финансови активи, вкл. в зависимост от обстоятелството дали към датата на финансовия отчет отчитащото се предприятие продължава да има участие и отговорност към съответния финансов актив чрез носене на определени рискове, права и ползи, и независимо дали трансферираните активи са отписани или не от отчета за финансово състояние;

Финансовите отчети са изготвени на база историческата цена.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в отчета и приложението към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна

оценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение № 2.17.

2.2. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

През 2010 г. ръководството на Депозитара е направило промяна във формата на финансовия си отчет по закон с цел постигане на по-прецизно и отделно представяне на отделни показатели. Сравнителните данни за 2009 г. са рекласифицирани съгласно новия формат, като засегнатите позиции са обозначени с “*”. Промените във формата включват основно: а) групирането на състава и представянето на приходите в отчета за всеобхватния доход; б) групирането на клиентите и контрагентите според кредитния риск и събирамостта на приходите от тях, и resp. на признаването и представянето на вземанията и приходите от тях в отчета за финансовото състояние и resp. в отчета за всеобхватния доход; в) групирането на срочните банкови депозити според техния матуритет и спецификата на условията и resp. тяхното самостоятелно представяне или включване към паричните еквиваленти в отчета за финансовото състояние и отчета за паричните потоци; г) групирането и представянето на паричните постъпления за лихви по срочни банкови депозити в отчета за паричните потоци.

Допълнително, направена е и рекласификация на един от компонентите на така нар. Гаранционен фонд (Приложение № 15 и Приложение № 20), доколкото е направена нова правна обосновка на неговата същност като взаимоотношение с членовете на Централния депозитар. Поради това този компонент е прехвърлен към състава на текущите пасиви на дружеството (Приложение № 20). Промяната е направена ретроспективно и е обозначена с “***”.

2.3. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута и отчетната валута на представяне във финансовия отчет на дружеството е българският лев. От 1 юли 1997 г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1:DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на търговски сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се представят към “други доходи или загуби от дейността, нетно”.

2.4. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди вероятно се придобиват от дружеството, и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към края на всеки отчетен период, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ. Обичайно приходите от услуги включват: приходи от такси за поддържане книга на акционерите/облигационерите, приходи от годишни такси за членство в Депозитара, приходи от такси по регистрация/дерегистрация на емисии ценни книжа, такси за извършване услуги на инвестиционните посредници и др. и се признават при и за периода на предоставяне на услугата.

При продажбите на дълготрайни активи приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи, произтичащи от тяхната собственост преминават в купувача.

Финансовите приходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: лихвени приходи по предоставени депозити с инвестиционна цел, положителните курсови разлики по валутни операции и за заемни операции, нетно. Те се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Лихвеният приход се признава както се начислява и включва в текущите печалби и загуби пропорционално във времето на съществуването на съответния лихвоносен актив на база метода на ефективната лихва.

Лихвените приходи по текущи разплащателни сметки се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят в статията “други доходи или загуби от дейността, нетно”.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи или загуби от дейността, нетно”.

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

Доходите от дивиденти се признават в текущите печалби и загуби и се представят в отчета за всеобхватния доход на датата, когато дружеството придобие правото да получи плащането в резултат на взето решение за разпределение на натрупани печалби и резерви от страна на акционерите (съдружниците/едноличния собственик). Приходите от дивиденти и лихви от инвестиции в дялове и ценни книжа се третират и представят в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като "финансови приходи".

2.5. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която това не би довело до признаване на обекти в отчета за финансовото състояние, които не отговарят на определенията за активи и пасиви).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, и се състоят от: лихвени разходи, вкл. банкови такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции, курсови разлики от валутни заеми (нетно).

2.6. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по историческа цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имоти, машини и оборудване се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, вкл. митническите такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяемите данъци и др.

Дружеството е определило стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третират като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на себестойността по МСС 16 – историческа цена на придобиване (себестойността), намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Полезната живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално о старяване и е както следва:

- компютърна техника, мобилни телефони – 2 г.
- транспортни средства – 4 г.
- стопански инвентар – 7 г.

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат.

Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи или загуби от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.7. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени основно лицензии за програмни продукти, използвани в дружеството.

Методи на амортизация

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 2 г.

Обезценка на активи

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишила възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи или загуби от дейността” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.8. Финансови активи на разположение и за продажба

Дългосрочните инвестиции на разположение и за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции от капитала на други дружества (малцинствено участие), и които са определени от ръководството като предназначени “и за продажба” и не попадат в останалите категории на финансовите активи. Те са оценени и представени в отчета за финансовото състояние по себестойност, намалена до възстановима стойност при наличие на индикатори за обезценка на инвестицията, доколкото тези инвестиции са в затворени дружества, чиито акции не се търгуват и нямат котировки на активен пазар, а предположенията за прилагането на алтернативни оценъчни

методи са свързани с висока несигурност, за да се достигне до надеждно определяне на по справедливата им стойност.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към края на всеки отчетен период и при установяване на условия за permanentna обезценка, същата се отразява в статията "финансови разходи" от отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) (Приложение № 2.15.1).

2.9. Търговски и други вземания

Търговските вземания се отчитат и представлят във финансовия отчет по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбирами суми.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбирами вземания се прави, когато за събирамостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Несъбирамите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Когато дадено вземане се прецени като напълно несъбирамо, то се изписва за сметка на коректива (Приложение № 2.15.1).

2.10. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и предоставените депозити в банки, средствата за които са свободно разполагаеми от дружеството съгласно условията на договореностите с банките. (Приложение № 2.15.1).

Депозитите в банки представляват вземания от банки по инвестиирани свободни парични ресурси под формата на срочни депозити. Депозитите се оценяват и се представлят в отчета за финансовото състояние по амортизируема стойност.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци се прилагат следните правила:

- от паричните средства и паричните еквиваленти се изключват: а) начислените лихви по предоставени срочни депозити в банки, доколкото при евентуалното предсрочно прекратяване на договора с банката за предоставлен депозит, дружеството би загубило начислената към 31 декември лихва; б) паричните средства по срочни банкови депозити с оригинален матуриитет над 3 месеца, по които дружеството има ограничения или съществени санкции за свободно разполагане по време на срока на депозита; както и в) паричните средства по сметки, които са трайно блокирани;
- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- платените суми за ДДС по доставка на имоти, машини, оборудване и нематериални активи, с право на възстановяване, са представени като плащания към доставчици в оперативна дейност;
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативната дейност;

- получените лихви от предоставени срочни депозити в банки са представени в инвестиционна дейност, доколкото по съдържание тези операции представляват инвестиране на свободни ресурси на дружеството.

2.11. Гаранционен фонд

Централният депозитар формира специфичен фонд (Гаранционен фонд) за обезщетяване на вреди, възникнали при осъществяване на неговата дейност и причинени на еmitенти и притежатели на ценни книжа - в резултат на виновни действия или бездействие от страна на неговите служители, както и за вреди, причинени при загубата на данни относно безналични ценни книжа. Този фонд се формира на база Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК - чл.132).

Средствата на Гаранционния фонд имат два основни източника: а) вноски от членовете на Централния депозитор; и б) разпределения за сметка на генерираните от Централния депозитар печалби.

Всеки член на Централния депозитар е длъжен да направи встъпителна парична вноска в Гаранционния фонд, както и годишна парична вноска в размер, определен в Правилника на Депозитара. Тези средства на Гаранционния фонд, формирани от вноски на членовете на Депозитара, имат характер и се представят като задължение, доколкото са възстановими на членовете му в момента на доброволно прекратяване на членството им в Депозитара (Приложение № 20).

Средствата на Гаранционния фонд на Централния депозитор включват и половината от превишението на приходите над разходите на Депозитара, както и средствата, получени под формата на заеми, дарения, чуждестранна помощ и други. Тези средства не са възстановими на членовете на Депозитара, и поради това се представят като отделен компонент на собствения капитал (Приложение № 15).

Средствата на Гаранционния Фонд се инвестират основно в банкови депозити. Текущият контрол върху инвестирането на средствата на фонда се осъществява от Съвета на директорите на Депозитара, като тези решения в оперативен план се привеждат в действие от изпълнителния директор на дружеството.

2.12. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат и представлят във финансовия отчет по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват ~~първоначално~~ по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.15.2).

2.13. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Централен депозитар АД се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на настия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ) и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата по чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО). Общийят размер на вноската за фонд “Пенсии”, ДЗПО, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица” и здравно осигуряване през 2009 и 2010 г. за работещите при условията на трета категория труд, каквито са заетите в дружеството, е както следва:

- за периода 01.01.2009 г. – 31.12.2009 г. - 30.5% (от които 17.5% за сметка на работодател);
- за периода 01.01.2010 г. – 31.12.2010 г. - 28.5% (от които 16.4% за сметка на работодател);
- за периода 01.01.2011 г. – 31.12.2011 г. - 30.3% (от които 17.4% ще са за сметка на работодател).

В допълнение, изцяло за своя сметка работодателят прави осигурителна вноска за фонд “ТЗПБ”, която е диференцирана за различните предприятия от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието, като за дружеството е 0.5%.

Осигурителната вноска, която е изцяло за сметка на работодателя (фонд “ТЗПБ”) е в същия размер както през 2009 г.

От осигурителните вноски, които са изцяло за сметка на работодателя се запазва фонд “ТЗПБ” в същите размери както през 2010 г.

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма право или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от дружеството вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани акционери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите акционерски печалби и загуби, а resp. изменението в стойността им, вкл. признатите акционерски печалби и загуби - в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Към датата на всеки годишен финансов отчет, дружеството назначава сертифицирани акционери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните

единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актиоерските печалби и загуби произтичат от промени в актиоерските предположения и опита. Тези, които надвишават 10 % от сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи в края на годината се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) независимо.

Измененията в размера на задълженията на дружеството към персонала за обезщетения при пенсиониране, вкл. и лихвата от разгръщането на сегашната стойност и признатите актиоерски печалби или загуби се отчита към разходи за персонала в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие - брутното трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутното трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати, ако има най-малко пет години трудов стаж и през последните пет години не е получавал обезщетение на същото основание;
- за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.14. Акционерен капитал и резерви

Централен депозитар е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

претендират връщане на това участие само при закриване на дружеството (специален правен статут – Приложение № 1.1.).

Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава дружеството е длъжно да формира и **фонд Резервен**, като източниците на средства за този фонд са:

- 50 % от превишението на приходите над разходите за всяка счетоводна година;
- други източници, предвидени в устава или по решение на общото събрание.

Средствата от **фонд Резервен** могат да се използват за покриване на реализирани загуби от текуща или предходни години, както и за покриване на разходи, свързани с дейността на Депозитара. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Гаранционният фонд е специфичен компонент на собствения капитал, формиран за сметка на задължително разпределение на генерираните от дружеството печалби (Приложение № 2.11).

Централен депозитар не разпределя **дивиденди** за акционерите.

2.15. Финансови инструменти

2.15.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в категорията “кредити и вземания”, включително предоставените депозити в банки, паричните средства и еквиваленти и “финансови активи на разположение и за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначенето) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно, дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързalo (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета си за финансовото състояние, но признава също и обезпеченото задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи. Тази група финансови активи включва: търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични 'еквиваленти от отчета за финансовото състояние. Лихвеният доход по кредитите и вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към "други доходи от дейността" (Приложения № 2.9 и 2.10).

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на кредитите и вземанията (Приложение № 2.16)

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обично те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач (Приложение № 2.8).

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват по:

- *справедлива стойност* - за дружества, чиито книжа са борсово котирани. Справедливата стойност на тези активи се определя чрез прилагане на усреднена борсова цена "купува", обично за последния месец към датата на отчета за финансовото състояние, освен ако се търгува незначителен пакет от капитала на тези дружества и/или има силно ограничен обем сделки с тях - тогава борсовите цени се коригират чрез прилагането и на други оценъчни методи, или по изключение,

- *цена на придобиване* - за дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни сделки или поради обстоятелството, че бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи.

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в отчета за всеобхватния доход (към други

компоненти на всеобхватния доход) по статия “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба” и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - ”резерв по финансови активи на разположение и за продажба”.

При установяване на последваща трайна обезценка на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи”.

При всяка продажба на инвестициите от този тип реализираните печалби или загуби се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “финансови приходи” или респ. “финансови разходи”.

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход (по статия “нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденти по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденти към статията „финансови приходи“.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финанс актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозирани бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

2.15.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти, вкл. задълженията, свързани с първоначалните и последващи вноски на инвестиционните посредници в Гаранционния фонд. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (Приложение № 2.12).

2.16. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

Признаване на приходи от такси за поддържане актуална информация на книги на акционерите /облигационерите

Съгласно целите на дейността му дружеството има право да събира тримесечна такса за регистрирани емисии на безналични финансово инструменти, чиято събирамост е свързана с високи несигурности. За всяка отчетна година неговото ръководство прави специално проучване и анализ за оценка на вероятността за събирамостта на този вид приходи, като групира контрагентите си в три категории.

За случаите, при които се определи висока несигурност за получаване на входящи парични потоци и стопански изгоди поради сериозни затруднения с фирмите-платци, особено когато те са в статут на ликвидация и/или процедура по несъстоятелност, признаването на прихода се прави частично или изцяло се отлага до датата на неговото евентуално реално събиране (плащане от съответната фирма-задължено лице).

Размерът на такива поддържащи такси, непризнати като приходи за 2010 г. е 139 х.lv. (2009 г.: 107 х.lv.)

Обезценки на вземания

Привизия за обезценка на търговски вземания се формира когато са налице обективни доказателства, че дружеството няма да може да събере цялата сума по тях съгласно оригиналните условия на вземанията. Значителни финансово затруднения на дължника по вземането, вероятност дължникът да влезе в процедура по несъстоятелност, или друга финансова реорганизация, неизпълнението или просрочието в плащането повече от 180 дни се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка. Стойността на обезценката е разликата между балансовата стойност на даденото вземане и сегашната стойност на прогнозираните бъдещи парични потоци, дисконтирани по оригинален ефективен лихвен процент. Обичайните проценти на обезценка варират между 25%, 50% до 100%. Балансовата стойност се коригира чрез използването на корективна сметка, където се натрупват всички обезценки (Приложение № 2.9, 2.15.1 и 12), а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към други разходи. В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва с отрицателен знак към "други разходи" за сметка на намаление на коректива.

Актиоерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актиоери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор,

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството. Съгласно изискванията на МСС 19 за дефинирани доходи при пенсиониране, предприятието следва да признае част от натрупаната към началото на периода акционерска печалба (загуба), когато последната попада извън 10 % коридор. Дружеството е приело политика за признаване на цялото превишение над 10 % коридор от натрупаната акционерска печалба/(загуба) към края на периода като разход през текущата година (Приложение № 2.13 и 16).

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

---

3. ПРИХОДИ

Приходите от предоставяне на услуги включват:

	2010 BGN '000	2009 BGN '000
Такси за поддържане на регистър	785	957
Такси по регистрация и дерегистрация на емисии от ценни книжа	395	381
Такси за извършване на услуги на инвестиционни посредници - членове на Централен депозитар АД	247	351
Годишна такса за членство в Депозитара	198	203
Такси по агентски услуги в качеството на Депозитар за трансфериране на лихви и дивиденти	146	152
Такси от закриване на партида на еmitенти	41	32
Такси за регистрационен агент	25	23
Други услуги	83	74
Общо	1,920	2,173

4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

Другите доходи от дейността включват:

	2010 BGN '000	2009 BGN '000
Отписани задължения с изтекъл давностен срок	5	-
Приходи от обучения	3	7
Приходи от наем на съоръжения	3	8
Общо	11	15

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

---

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ И КОНСУМАТИВИ

Разходите за материали и консумативи включват:

	2010 BGN '000	2009 BGN '000
Канцеларски материали и консумативи	15	15
Активи под стойностен праг	5	5
Гориво	<u>2</u>	<u>2</u>
Общо	<u>22</u>	<u>22</u>

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2010 BGN '000	2009 BGN '000
Наеми	198	206
Комуникация при трансфер на информация	44	5
Телекомуникационни услуги	36	35
Такса RNNS	20	20
Ел. енергия и топлоенергия	19	22
Информационно обслужване	17	34
Годишни такси за членство	17	26
Охрана	16	28
Консултантски услуги	16	18
Текущи ремонти	10	11
Транспорт	8	8
Банкови такси	5	4
Други услуги	<u>58</u>	<u>82</u>
Общо	<u>464</u>	<u>499</u>

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

---

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:

	2010 BGN '000	2009 BGN '000
Възнаграждения и заплати	931	919
Вноски по социалното осигуряване	99	98
Социални придобивки и плащания	41	41
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала	18	-
Начислени суми за неизползвани платени отпуски	10	38
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	<u>1</u>	<u>5</u>
Общо	<u>1,100</u>	<u>1,101</u>

Начисленията за дългосрочни задължения на персонала (Приложение № 16) включват:

	2010 BGN '000
Разход за текущ стаж	5
Разход за лихви	1
Актюерска загуба върху задължението за периода	<u>12</u>
Общо	<u>18</u>

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

Другите разходи за дейността включват:

	2010 BGN '000	2009 BGN '000
Данък върху добавена стойност	83	80
Обучения	13	11
Обезценка на вземания	8	-
Командировки	4	9
Представителни разходи	4	4
Провизии	-	10
Други	<u>1</u>	<u>1</u>
Общо	<u>113</u>	<u>115</u>

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

9. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват приходи от лихви по предоставени срочни депозити в размер на 200 х.лв. (2009 г.: 266 х.лв.).

10. МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	<i>Компютърна техника</i>		<i>Транспортни средства</i>		<i>Офис обзавеждане и оборудване</i>		<i>Общо</i>	
	<i>2010</i> <i>BGN '000</i>	<i>2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>2010</i> <i>BGN '000</i>	<i>2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>2010</i> <i>BGN '000</i>	<i>2009</i> <i>BGN '000</i>	<i>2010</i> <i>BGN '000</i>	<i>2009</i> <i>BGN '000</i>
Отчетна стойност								
Сaldo на 1 януари	413	455	152	152	47	44	612	651
Придобити	9	3	-	-	-	3	9	6
Отписани	(8)	(45)	(1)	-	(6)	-	(15)	(45)
Сaldo на 31 декември	414	413	151	152	41	47	606	612
Натрупана амортизация								
Сaldo на 1 януари	(404)	(360)	(132)	(114)	(29)	(23)	(565)	(497)
Начислена амортизация за годината	(9)	(89)	(18)	(18)	(6)	(6)	(33)	(113)
Отписана амортизация	8	45	1	-	6	-	15	45
Сaldo на 31 декември	(405)	(404)	(149)	(132)	(29)	(29)	(583)	(565)
Балансова стойност								
на 31 декември	<u>9</u>	<u>9</u>	<u>2</u>	<u>20</u>	<u>12</u>	<u>18</u>	<u>23</u>	<u>47</u>
Балансова стойност								
на 1 януари	<u>9</u>	<u>95</u>	<u>20</u>	<u>38</u>	<u>18</u>	<u>21</u>	<u>47</u>	<u>154</u>

Отчетната стойност на напълно амортизираните машини и оборудване, представени в отчета за финансовото състояние към 31.12.2010 г. е 486 хил. лв.(31.12.2009 г.: 471 хил. лв.).

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

---

11. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Програмни продукти</i>	
	<i>2010</i> <i>BGN '000</i>	<i>2009</i> <i>BGN '000</i>
<i>Отчетна стойност</i>		
Сaldo на 1 януари	· 105	105
Придобити	15	-
Отписани	(30)	-
Сaldo на 31 декември	90	105
<i>Натрупана амортизация</i>		
Сaldo на 1 януари	(102)	(84)
Начислена амортизация за годината	(8)	(18)
Отписана амортизация за годината	30	-
Сaldo на 31 декември	(80)	(102)
Балансова стойност на 31 декември	10	3
Балансова стойност на 1 януари	3	21

Към 31.12.2010 г. в балансовата стойност на нематериалните активи е представен и аванс по договор за изработка на информационна система на Централен депозитар АД в размер на 29 х.лв.

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални активи към 31.12.2010 г. е 76 хил.лв. (31.12.2009 г.: 88 хил. лв.).

12. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

	<i>31.12.2010</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2009</i> <i>BGN '000</i>
Търговски вземания	93	18
Натрупана обезценка	8	-
Общо	85	18

Търговските вземания са свързани основно с дължими такси за поддържане книга на акционерите/облигационерите по извършени услуги от Централния депозитар. Обичайният кредитен период е до 180 дни. Те са левови, текущи и безлихвени.

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

Дружеството започва да начислява обезценки (чрез коректив) на база на своя исторически опит при закъснение в изплащането на такси за поддържане книга на акционерите/облигационерите повече от 180 дни, което се счита че е индикатор за несъбирамост.

Движението на коректива за обезценка на търговските вземания е представен в таблицата по-долу:

	2010 BGN '000	2009 BGN '000
Сaldo в началото на годината	-	-
Начислена обезценка за периода	<u>8</u>	-
Сaldo в края на годината	<u><u>8</u></u>	-

13. ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ

Другите текущи активи включват:

	31.12.2010 BGN '000	31.12.2009 BGN '000
Предплатени разходи	25	11
Други	<u>2</u>	2
Общо	<u>27</u>	<u>13</u>

Предплатени разходи за бъдещи периоди включват:

	31.12.2010 BGN '000	31.12.2009 BGN '000
Годишна такса RINGS	20	-
Застраховки	2	-
Абонамент	3	-
Медицински такси	<u>-</u>	<u>11</u>
Общо	<u>25</u>	<u>11</u>

14. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства и паричните еквиваленти включват:

	31.12.2010 BGN '000	31.12.2009 BGN '000
Срочни депозити в лева с оригинален матуритет от 3 до 6 месеца	3,525	834
Парични средства в разплащателни сметки	1,080	1,677
в т.ч.: парични средства на клиенти	796	1,289
Срочни депозити в лева с оригинален матуритет до 3 месеца	809	3,129
Парични средства в каса	1	1
Общо:	5,415	5,641

Срочните депозити в банки са левови. Те имат инвестиционно предназначение.

Лихвените равнища на депозитите са в границите от 3.35 % до 7.00 % (31.12.2009 г. : от 4 до 9 %) в зависимост от сумата на депозита, вида на валутата и пазарните условия.

Предоставените депозити са основно в Райфайзенбанк АД, ОББ АД, Банка ДСК АД и др.

Наличните към 31.12.2010 г. парични средства по текущи сметки на дружеството са в следните банки: УниКредит Булбанк АД, Обединена българска банка АД, Райфайзен банк АД, Банка ДСК АД и др.

От състава на “паричните средства и паричните еквиваленти” в отчета за паричните потоци е изключена начислената към 31 декември на съответната година лихва по предоставените срочни депозити в банки преди падеж, доколкото при евентуално предсрочно прекратяване на договорите за банкови депозити от страна на Централен депозитар АД, дружеството би загубило тази лихва. Сумата към 31.12.2010 г. е 37 х.lv. (31.12.2009 г.: 34 х.lv.).

15. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

	31.12.2010 BGN '000	31.12.2009 BGN '000	31.12.2008 BGN '000
Основен акционерен капитал	1,000	1,000	100
Законови резерви	1,103	810	1,429
Специфичен законов резерв	2,039	1,745	1,465
Нетна печалба за годината	391	586	561
Общо	4,533	4,141	3,555

Основен капитал

Към 31 декември 2010 г. регистрираният акционерен капитал на Централен депозитар АД възлиза на 1,000 хил. лв., разпределен в 10,000 обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция - 100 лева.

Законови резерви са формирани в съответствие с изискванията на Закона за публично предлагане на ценни книжа и Наредба № 8 на КФН за Централен Депозитар на ценни книжа. Съгласно тези изисквания половината от превишението на приходите над разходите на Депозитара се отнасят ежегодно във фонд „Резервен“.

Специфичен законов резерв (Гаранционен фонд) е формиран от 50 % от превишението на приходите над разходите на Депозитара, както и от вноски на членовете му, чието членство е прекратено в резултат на санкция (Приложение № 2.11 и Приложение № 20).

16. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Задълженията към персонала включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на настъпване на пенсионна възраст. Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в същото предприятие, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране (Приложение № 2.14). За определянето на тези задължения дружеството е назначило актиорска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актиор. На база на изгответия от актиора доклад е определено задължение в отчета за финансовото състояние към 31.12.2010 г. в размер на 18 хил. лв. (31.12.2009 г.: нула).

Изменението на признатото в отчета за финансовото състояние задължение на дружеството за изплащане на дефинирани доходи на персонала при пенсиониране е както следва:

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

	<i>31.12.2010</i>
	<i>BGN '000</i>
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	-
Непризната акционерска печалба/(загуба) на 1 януари	-
Задължение признато в отчета за финансовото състояние на 1 януари	-
Разход признат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) (Приложение № 7)	(17)
Задължение признато в отчета за финансовото състояние на 31 декември	17
Непризната акционерска загуба на 31 декември	(1)
Сегашна стойност на задълженията на 31 декември	18

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране и определянето на акционерската (печалба)/загуба е както следва:

	<i>31.12.2010</i>
	<i>BGN '000</i>
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	-
Разход за лихви за периода	1
Разход за текущ стаж за периода	5
Акционерска загуба за периода	12
Сегашна стойност на задължението на 31 декември	18

При определяне на стойността към 31.12.2010 г. са направени следните акционерски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението в България за периода 2000 г.- 2002 г.;
- темп на текучество – от 0 % до 100 %, в зависимост от пола и възрастта на персонала към момента на извършване на оценката;
- дисконтов фактор - използвана е норма на база ефективен годишен лихвен процент $i = 5\%$. Той се основава на доходността на емисиите на дългосрочните ДЦК (с 10 годишен матуритет). Като се има предвид, че средният срок до пенсиониране е по-дълъг от 10 години, дисконтовата норма е определена чрез екстраполация;

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството по години и в размери както следва:
  - за 2011 г. – 5 % спрямо нивото от 2010 г.;
  - за 2012 г. – 5 % спрямо нивото от 2011 г.;
  - за 2013 г. и следващи – 5 % спрямо нивото от предходната година.

17. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Търговските задължения включват:

	31.12.2010 BGN '000	31.12.2009 BGN '000
Задължения към инвестиционни посредници	61	79
Задължения към доставчици	19	15
Предплатени такси	4	7
Общо	84	101

Задълженията към инвестиционни посредници са свързани с поддържани от тях сметки към Депозитара съгласно целите на дейността. Те са левови, текущи и безлихвени.

Задълженията към доставчици са по доставка на услуги за 2010 г. и са левови, текущи и безлихвени.

Предплатените такси включват основно такси за поддържане регистър книга на акционерите или облигационерите за 2011 г. (респ. 2010 г.).

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

18. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ТРЕТИ ЛИЦА

Задълженията към трети лица са свързани с плащания по:

	31.12.2010 BGN '000	31.12.2009 BGN '000
Задължения по търговия на емисия права на емитенти	537	951
Задължения по извършени услуги по плащане на дивиденти и плащане на облигационни емисии (лихви и главница)	<u>259</u>	<u>338</u>
Общо	<u>796</u>	<u>1,289</u>

Задълженията по търговия на емисия права на емитенти представляват средствата, постъпили от продажба на права в рамките на процедури по увеличение на капитала на акционерни дружества чрез емисия на права. След приключване на процедурата средства се превеждат по сметка на съответните титуляри.

Задълженията по плащане на дивиденти и плащания по облигационни емисии представляват: а) средства, преведени от емитентите за извършване на съответното плащане, които към момента на изготвяне на отчета не са преведени по сметки на ИП за изплащане на крайните инвеститори; б) върнати от ИП неизплатени дивиденти, които ЦД възстановява по сметка на емитентите.

Задълженията са текущи и безлихвени, в лева 574 х.лв. и в евро – 222 х.лв. (31.12.2009 г.: 1,067 х.лв. в лева и в евро - 222 х.лв.)

19. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

Задълженията към персонала и социалното осигуряване включват:

	31.12.2010 BGN '000	31.12.2009 BGN '000
Текущи задължения за възнаграждения	63	61
Задължения по неизползвани компенсируеми отпуски	43	42
Задължения за социално осигуряване върху неизползван отпуск	6	6
Задължения за социално осигуряване върху текущи задължения	<u>-</u>	<u>7</u>
Общо	<u>112</u>	<u>116</u>

20. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ГАРАНЦИОНЕН ФОНД

Задълженията по първоначалните и последващите вноски на членовете на Депозитара в Гаранционния фонд в размер на 24 х.lv. (31.12.2009 г.: 25 х.lv.; 31.12.2008 г.: 23 х.lv.) са възстановими при тяхното доброволно напускане на Централния депозитар (Приложение № 2.11).

21. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.12.2010 BGN '000	31.12.2009 BGN '000
Провизии	8	10
Данък върху доходите на физически лица	-	18
Други	<u>16</u>	<u>24</u>
Общо	<u>24</u>	<u>52</u>

22. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: *пазарен риск* (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), *кредитен риск*, *ликвиден риск* и *риск на лихвено-обвързаните парични потоци*. Общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на услугите и на привлечения от него заемен капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден рисков.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИЩНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

Пазарен риск

a. Валутен риск

Дружеството не е изложено на валутен рисък, защото почти всички негови операции и сделки са деноминирани в български лева и/или евро, доколкото последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон.

31 декември 2010 година	<i>B USD</i>	<i>в EUR</i>	<i>в български лева</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи				
Инвестиции на разположение и за продажба	-	2	-	2
Търговски вземания	-	-	85	85
Парични средства и парични еквиваленти	21	235	5,159	5,415
Общо финансови активи	21	237	5,244	5,502
Финансови пасиви				
Търговски задължения	-	-	84	84
Задължения към трети лица	-	222	574	796
Задължения по Гаранционен фонд	-	-	24	24
Други текущи задължения	-	-	16	16
Общо финансови пасиви	-	222	698	920
31 декември 2009 година	<i>B USD</i>	<i>в EUR</i>	<i>в български лева</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи				
Инвестиции на разположение и за продажба	-	2	-	2
Търговски вземания	-	-	18	18
Парични средства и парични еквиваленти	10	239	5,392	5,641
Общо финансови активи	10	241	5,410	5,661
Финансови пасиви				
Търговски задължения	-	-	101	101
Задължения към трети лица	-	222	1,067	1,289
Задължения по Гаранционен фонд	-	-	25	25
Други текущи задължения	-	-	24	24
Общо финансови пасиви	-	222	1,217	1,439

б. Ценови рисъци

Дружеството не е изложено на ценови рисъци за негативни промени в цените на услугите, обект на неговите операции, защото те са специфични и за определен кръг клиенти, като има установени процедури за периодично актуализиране спрямо промените на пазара.

Също така Депозитарът няма обичайна практика да инвестира и формира портфейли от различни типове ценни книжа. Ръководството преценява, че той не е изложен и на значителен ценови рисъци по отношение на инвестициите на разположение и за продажба, доколкото те са несъществени по размер и са в дружества, които не се търгуват на активен пазар.

Кредитен рисък

Основните финансови активи на дружеството са под формата на парични средства, по текущи и депозитни банкови сметки, търговски и други краткосрочни вземания.

Кредитният рисък е свързан с риска някой от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него. Търговските вземания са представени в отчета за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по трудносъбирами вземания. Такива обезценки са направени за вземания, при които се наблюдават събития и условия, идентифициращи загуби от несъбирамост съгласно предишен опит. За целта ръководството на Депозитара е разработило система от критерии за групиране на неговите контрагенти иresp. за оценка на събирамостта на вземанията от тях, вкл. необходимостта от признаване на обезценка и изчисляване на нейния размер.

Дружеството няма значителна концентрация на кредитен рисък. Като депозитар извършва специализиран вид услуги, по-голямата част от които се осъществяват след заплащане на съответната такса.

Събирамостта на вземанията се контролира текущо и стриктно от отдел „Регистри“ и отдел „Счетоводство“, съгласно установената политика на дружеството. За целта ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва равнение и анализ.

За ограничаване на риска относно паричните средства и предоставени депозити, политика на дружеството е да ги разпределя по текущи сметки и депозити с различен срок в банкови институции в България, с висока репутация и надеждност.

Концентрацията на вземанията от търговски банки по предоставени парични средства в разплащащелни сметки и срочни депозити към 31.12.2010 г., изчислена като относителен дял

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

спрямо балансовата стойност на паричните средства и парични еквиваленти и депозити в банки е както следва:

	31.12.2010	
	BGN'000	%
банка 1	1,206	22%
банка 2	1,062	20%
банка 3	1,061	20%
банка 4	824	15%
банка 5	744	14%

Ликвиден риск

Ликвидният рисък се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност на финансиране на стопанската си дейност, осъществява постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на дружеството. Дружеството генерира и разполага с достатъчно собствени оборотни средства и няма необходимост от привлечени средства за извършване на оперативната си дейност. Текущо матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансово-счетоводния отдел, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания. Свободните средства се инвестират в срочни депозити при банки, с обичаен оригинален матуритет от 1-6 месеца, считани за сравнително нискорискови инструменти, при относително висока доходност.

По-долу са представени финансовите недеривативни активи и пасиви на дружеството в края на отчетния период, групирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет и парични потоци. Таблицата е изгответа на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която вземането,resp. задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

31 декември 2010 година	на виждане	до 1 м. BGN '000	от 1 до 3 м. BGN '000	от 3 м. до 6 м. BGN '000	от 6 м. до 12 м. BGN '000	над 12 м. BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи							
Инвестиции на разположение и за продажба	-	-	-	-	-	2	2
Търговски вземания	-	-	85	-	-	-	85
Парични средства и парични еквиваленти	1,081	-	1,883	2,491	-	-	5,455
Общо финансово активи	1,081	-	1,968	2,491	-	2	5,542

31 декември 2010 година	на виждане	до 1 м. BGN '000	от 1 до 3 м. BGN '000	от 3 м. до 6 м. BGN '000	от 6 м. до 12 м. BGN '000	над 12 м. BGN '000	Общо BGN '000
Финансови пасиви							
Търговски задължения	-	84	-	-	-	-	84
Задължения към трети лица	-	-	259	-	537	-	796
Задължения по Гаранционен фонд	24	-	-	-	-	-	24
Други текущи задължения	-	16	-	-	-	-	16
Общо финансово пасиви	24	100	259	-	537	-	920

31 декември 2009 година	на виждане	до 1 м. BGN '000	от 1 до 3 м. BGN '000	от 3 м. до 6 м. BGN '000	от 6 м. до 12 м. BGN '000	над 12 м. BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи							
Инвестиции на разположение и за продажба	-	-	-	-	-	2	2
Търговски вземания	-	-	18	-	-	-	18
Парични средства и парични еквиваленти	1,678	1,072	2,950	-	-	-	5,700
Общо финансово активи	1,678	1,072	2,968	-	-	2	5,720

31 декември 2009 година	на виждане	до 1 м. BGN '000	от 1 до 3 м. BGN '000	от 3 м. до 6 м. BGN '000	от 6 м. до 12 м. BGN '000	над 12 м. BGN '000	Общо BGN '000
Финансови пасиви							
Търговски задължения	-	101	-	-	-	-	101
Задължения към трети лица	-	-	338	-	951	-	1,289
Задължения по Гаранционен фонд	25	-	-	-	-	-	25
Други текущи задължения	-	24	-	-	-	-	24
Общо финансово пасиви	25	125	338	-	951	-	1,439

Риск на лихвоносните парични потоци

В структурата на активите и пасивите на дружеството основните лихвоносни финансови инструменти са паричните средства по текущи банкови сметки и предоставени срочни банкови депозити. Затова приходите и оперативните парични потоци са само до известна степен повлияни от промените в пазарните лихвени равнища. Основната част от лихвоносните активи (депозитите в

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

банки) са с фиксиран лихвен процент, който се запазва непроменен до падежа на съответния депозит.

И към 31.12.2010 г. дружеството не е изложено на лихвен риск от своите дългосрочни и краткосрочни задължения, защото те са обичайно търговски и не са лихвоносни (и за двете представени години).

<i>31 декември 2010 година</i>	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвèн %</i>	<i>безлихвени</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи				
Инвестиции на разположение и за продажба	-	-	2	2
Търговски вземания	-	-	85	85
Парични средства и парични еквиваленти	1,079	4,303	33	5,415
Общо финансови активи	1,079	4,303	120	5,502
Финансови пасиви				
Търговски задължения	-	-	84	84
Задължения към трети лица	-	-	796	796
Задължения по Гаранционен фонд	-	-	24	24
Други текущи задължения	-	-	16	16
Общо финансови пасиви	-	-	920	920
<i>31 декември 2009 година</i>	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>безлихвени</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи				
Инвестиции на разположение и за продажба	-	-	2	2
Търговски вземания	-	-	18	18
Парични средства и парични еквиваленти	1,676	3,929	36	5,641
Общо финансови активи	1,676	3,929	56	5,661
Финансови пасиви				
Търговски задължения	-	-	101	101
Задължения към трети лица	-	-	1,289	1,289
Задължения по Гаранционен фонд	-	-	25	25
Други текущи задължения	-	-	24	24
Общо финансови пасиви	-	-	1,439	1,439

Управление на капиталовия рисък

С управлението на капитала дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите и стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал.

И през 2010 г. стратегията на ръководството на дружеството е да се работи изцяло със собствени средства, генериирани от стопанската му дейност, без да ползва привлечени заемни средства. Тя остава непроменена спрямо 2009 г.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала си. Характерното за него е, че то традиционно финансира дейността си от собствените си генериирани печалби и чрез своите акционери, без използване на дългов капитал.

Справедлива стойност

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти. Политиката на дружеството е да оповестява във финансовите си отчети справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, най-вече за които съществуват котировки на пазарни цени.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, търгувани на активни пазари се базира на котирани "цени купува" към датата на отчета за финансовото състояние. Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се търгуват на активни пазари се определя чрез оценъчни методи, които се базират на различни оценъчни техники и предположения на ръководството, направени на база пазарните условия към датата на отчета за финансовото състояние. Котирани пазарни цени или котировки на дилъри за подобни инструменти се използват за дългосрочни дългове. Други техники, като тези на дисконтираните парични потоци, се използват за определянето на останалите инструменти.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските и други краткосрочни вземания и задължения, и банковите депозити, дружеството очаква да реализира тези финансови активи чрез тяхното цялостно обратно изплащане или resp. погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност. Също така, голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания, банкови депозити и търговски задължения) и поради това тяхната справедлива стойност може да се приеме, че е приблизително равна на балансовата им стойност.

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

Доколкото все още не съществува достатъчно пазарен опит, стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени. Ръководството на дружеството счита, че при съществуващите по настоящем обстоятелства представените в отчета за финансовото състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

23. СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Акционер със значително влияние

Държавата чрез Министерство на финансите, и Агенцията за приватизация притежава 23,7 % от акциите в основния акционерен капитал на Централния депозитар АД и има значително влияние. Допълнително Българска народна банка притежава 20 % от акционерния капитал.

Предприятие с квалифицирано участие от страна на държавата

Държавата чрез Министерство на финансите, притежава 50.05 % от акциите в основния акционерен капитал на Българска фондова Борса – София АД и притежава контролно влияние върху финансовата и оперативната политика на дружеството. Последното е свързано лице с Централен депозитар АД, доколкото и в двете дружества държавата има квалифицирано участие. Българска Фондова Борса – София АД от своя страна също е акционер в Централен Депозитар АД с 3 % акционерно участие .

Сделки със свързани лица

Общият размер на сделките със свързани лица са, както следва:

	<i>свързано лице</i>	<i>вид свързаност</i>	<i>2010</i>	<i>2009</i>
			<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Продажби на свързани лица				
Информационно обслужване	Българска Фондова Борса – София АД	Предприятие с квалифицирано участие от страна на държавата	10	14
Наем	Българска Фондова Борса – София АД	Предприятие с квалифицирано участие от страна на държавата	3	3
Общо			13	17

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА 2010 ГОДИНА

	<i>свързано лице</i>	<i>вид свързаност</i>	<i>2010</i>	<i>2009</i>
			<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Доставки от свързани лица				
Наем на офис и оборудване	Българска Фондова Борса – София АД	Предприятие с квалифицирано участие от страна на държавата	184	194
Общо			184	194

Разчети със свързани лица

Разчетните взаимоотношения със свързани лица включват вземания по продажби към 31.12.2010 г. в размер 1 хил. лв.(31.12.2009 г. – няма).

Възнаграждения на ключовия управленски персонал

Съставът на ключовия управленски персонал е оповестен в Приложение № 1.1.

Заплатите и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал за 2010 г. възлизат на 215 хил.лв. (2009 г.: 208 хил.лв.).

Гр. София
ул. "Три уши" № 10, ет.4
Централен депозитар АД

Телефон:(+359 2) 939 19 81
(+359 2) 400 12 41
Факс:(+359 2) 939 19 98
(+359 2) 400 12 56 e-mail:info@csd-bg.bg

www.csd-bg.bg

